Sampo Seppänen
20.11.2024

Talousvaliokunta
Eduskunta
TaV@eduskunta.fi

Asia: U-jatkokirjelmä UJ 23/2024 vp - U 56/2021 vp Euroopan komission ehdotus neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehyksen uudistamisesta (uudelleenlaadittu)

Energiateollisuus ry:n lausunto

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Katsomme valtioneuvoston kantojen olevan U-kirjelmän perusteella pääpiirteittäin oikeansuuntaisia. Samalla muistutamme, että energiaverodirektiivin luonnos on muuttunut monelta osin komission alkuperäisestä esityksestä neuvoston työryhmäkäsittelyssä. Energiateollisuus ry:llä ei ole ollut mahdollista lausuntopyynnön myötä nähdä puheenjohtajamaan viimeisintä kompromissiversiota energiaverodirektiivin luonnoksesta ja lausunto kyseisestä asiasta on pyydetty nopealla aikataululla laajasta energiaverodirektiivin (u-jatkokirjelmä) kokonaisuudesta. Näin ollen, emme ole voineet analysoida tarkasti kaikkia mahdollisia esityksen vaikutuksia.

Kiinnitämme energiaverodirektiivin etenemisessä U-jatkokirjelmän perusteella huomiota seuraaviin asioihin:

Direktiiviluonnos on kehittynyt neuvottelujen aikana useilta osin positiiviseen suuntaan:

- Sähkön ja energian osalta sallitaan luonnoksessa yksityisen ja yrityskäytön verotuksellinen erottelu, jolla mahdollistetaan nykyinen teollisuuden alempi sähköverokanta. Tämä on keskeistä teollisuuden kilpailukyvyn kannalta ja sähköistämisen edellytys. Lisäksi on tärkeää, että sähkön verotaso ei ole direktiiviluonnoksessa enää kytketty kehittyneisiin biopolttoaineisiin. Kokonaisuus olisi hankaloittanut verorakenteen muodostamista Suomessa mm. kilpailukyvyn ja verotulojen näkökulmasta.

- Pidämme valtioneuvoston tavoin perusteltuna energiatuotteiden horisontaalisesti yhdenmukaisen verotuksen poistamista. Tämä mahdollistaisi komission ehdotusta paremman tasapainoilun energiaverotuksessa kilpailukyvyn, ympäristöohjauksen ja valtion verokertymien välillä. Jos direktiivistä päästäisiin sopuun, on kotimaan toimeenpanossa huomioitava myös vähähiilisen ja uusiutuvan vedyn kilpailukyky.

- Tuemme valtioneuvoston tavoin puupolttoaineen jättämistä energiaverodirektiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Fossiilisista polttoaineista on luovuttu lähes kokonaan sähköntuotannossa ja kaukolämmössä niiden käyttö poistuu käytännössä lähes kaikilta osin tämän vuosikymmenen aikana. Fossiilisten korvaantuminen lämmityksessä tapahtuu lämpöpumppujen ja sähkökattiloiden avulla ja bioenergian käyttö kääntyy laskuun jo lähivuosina. Fossiilisten polttoaineiden poistuttua bioenergialle jää energiajärjestelmässä erittäin merkittävä rooli muun muassa toimitus- ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Bioenergian saatavuus on vaikeutunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena ja sitä myöden myös sen hinta on noussut mittavasti muutamassa vuodessa.

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

- Lisäksi puheenjohtajan kompromissiehdotuksen mukaan direktiiviä ei sovellettaisi vaaralliseen tai yhdyskuntajätteeseen. Jätteenpoltto tulee tulevaisuudessa päästöhinnoittelun piiriin päästökauppaan liittämisen myötä. Näin ollen päällekkäiselle ohjaukselle verotuksen myötä ei ole tarvetta.

U-kirjelmässä todetaan, että puheenjohtajan kompromissiehdotukseen hiilivetyjä sisältävien tuotteiden verotukseen sisältyy joitakin soveltamisalaan ja tekniseen toteuttamiseen liittyviä avoimia kysymyksiä. Direktiivin mahdollinen muutos ei saisi johtaa ns. kierrätyspolttoaineiden (materiaalikeräykseen kelpaamattomista jätteistä valmistettu polttoaine tai purku-, kierrätys- ja jätepuu yms.) verotukseen. Tämä voisi olla hallinnollisesti niin yrityksille kuin valtiolle raskas toteuttaa ja verotuotoiltaan hyvin vähäinen toimi.

Komission alkuperäisessä esityksessä, ja ymmärryksemme mukaan myös direktiivin viimeaikaisissa luonnoksissa, jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus soveltaa verovapauksia tai veronalennuksia uusiutuvilla energialähteillä tuotettuun sähköön. Yhteiskunnan sähköistyessä ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan mittava määrä puhdasta energiaa. Teknologianeutraaliuden tulisi olla energia- ja ilmastotavoitteiden keskiössä. Periaatteellisesti mahdollisuus verovapautusten tai veronalennusten kaltaisiin poikkeuksiin tulisi pitää sisällään kaikki hiilineutraalit sähköntuotantomuodot, mukaan lukien ydinvoima.

Jaamme valtioneuvoston näkemyksen, että direktiivin keskeisten tavoitteiden edistyminen, kuten ympäristöohjaavuuden lisääminen ja sisämarkkinoiden toimivuuden parantaminen, on neuvoston työryhmäkäsittelyn aikana pääasiassa mennyt väärään suuntaan. Näitä ovat muun muassa fossiilisten polttoaineiden verotasojen ja indeksoinnin lievennykset sekä siirtymäaikojen pidentymiset.

Pidämme valtioneuvosto tavoin tärkeänä direktiivin mahdollisen voimaantulon osalta riittävää lainsäädännön muutosten valmisteluaikaa.

Lisätietoja: Sampo Seppänen, sampo.seppanen@energia.fi, 050 340 7716